

Bohdašín, Vanovka, Rokole, Bydlo

BOHDAŠÍNSKÉ OBECNÍ NOVINY

www.bohdasin.cz; obec.bohdasin@dobruska.net

redakční rada: Jana Petřů, Hana Matějčková,
Josef Černý

stálí spolupracovníci: Ing. Jaromír Štěpán, Ljuba Rychetská,
Radka Gottwaldová, sestry z Rokole

4/2021

Prosinec

Astronomická zima začíná o zimním slunovratu, kdy je nejdelší noc a nejkratší den.

Je obdobím s nejnižšími teplotami. Zpravidla připadá na 21. prosince a končí jarní rovnodenností 21. března. V meteorologii jsou souhrnným termínem zima označeny měsíce: prosinec, leden a únor. Střídání ročních období je způsobeno odklonem zemské osy od roviny ekliptiky. Polokoule, na které je zima, je poněkud odvrácena od slunce, dopadá na ni méně slunečního záření pod větším úhlem. To v principu vede k nižším teplotám.

Letos je zima zatím jako na houpačce, chvíli mrzne a pak zase taje.

Zima jako za časů našich babiček už asi jen tak nebude, ale snad nás ještě trochu překvapí.....

Pranostiky:

- Když v prosinci mrzne a sněží, úrodný rok na to běží.
- Prosinec mírný je, zima pak v lednu kraluje.
- Co leden sněhem popráší, to únor s vichrem odnáší.
- Mnoho sněhu v lednu, mnoho hřibů v srpnu.
- V únoru když skřivan zpívá, velká zima potom bývá.
- Jestli únor honí mraky, staví březen sněhuláky.

Sníh se sype jako peří,
z nebeského polštáře.

Padá na dům, na práh dveří,
do vlasů i na tváře.

Rampouchy na domech zvoní,
mráz nás štípe do nosu.
Cukroví doma pěkně voní,
na vánočním podnosu.

Přejme si hlavně hodně zdraví,
ať každý dělá, to co ho baví.

Napsala a složila: Radka Gottwaldová

A co se u nás událo od poslední?

8. a 9. října – volby do poslanecké sněmovny

16. října – posvícení s opékáním masa

28. října – sázení obecních stromů - 2 lípy a 4 ořechy

31. října – usazení kolejí, vagonů a permoníka na místo

27. listopadu - sázení 5 stromků obecních švestek

28. listopadu – rozsvícení obecního stromku a pokřtění permoníka

5. prosince – procházeli obcí Mikuláš, anděl a čert

20. prosince - veřejné zasedání

V Bohdašíně a okolí se stále něco děje. A to je dobře.

Informace z obecního úřadu

Dne 20. 12. 2021 za účasti 5-ti zastupitelů a 2 občanů obce proběhlo veřejné zasedání obecního zastupitelstva. Nízká účast zastupitelů a občanů byla zapříčiněna opatřeními a karanténou některých členů zastupitelstva.

Zastupitelstvo vzalo na vědomí hospodaření obce k 30. 11. 2021.

Zastupitelstvo dále vzalo na vědomí příkaz starosty k inventarizaci majetku obce.

Zastupitelstvo schválilo:

- Vyrovnaný rozpočet obce na rok 2021 v celkové výši 10 076 827,-Kč
- Střednědobý výhled rozpočtu na roky 2023 a 2024
- Rozpočtové opatření č.9 ohledně navýšení výdajů v položkách – Pitná voda, Záležitosti kultury a Péče o vzhled obcí, veřejná zeleň. Prostředky byly přesunuty z položky územního plánování, jelikož smlouva na pořízení územního plánu byla podepsána až koncem roku 2021.
- Návrh smlouvy o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene a dohodu o umístění stavby s ČEZ distribuce a.s. pro přípojku Janov - Tis parc. 96/2.

Zastupitelstvo vysloveno souhlas s uzavřením pracovního právního vztahu s těmito

zastupiteli - paní Matějčkovou ohledně vedení knihovny a kroniky obce

- paní Petrů ohledně redakční činnosti při přípravě BONu

- panem Hromádkem ohledně údržby zeleně a budov

- panem Linhartem ohledně údržby zeleně a komunikací

Několik informací ke schválenému rozpočtu.

Pro naplnění vyrovnaného rozpočtu jsou rozpočtovány dotace ze SR na CAS 30, a to k příjmům 3.470.300,- Kč je rozpočtována dotace 6.606.527,-Kč.

K výdajům -

- Vnitřní obchod - prodejna - pronájem, el-energie	25.000,-
- Komunikace – údržba, opravy a parkoviště u školy	500.000,-
- Pitná voda – investice	7.500.000,-
- Vodní nádrže – údržba – drobné opravy	20.000,-
- Základní školy	4.000,-
- Kultura, děti a mládež	50.000,-
- Údržba budov	120.000,-
- Veřejné osvětlení	70.000,-
- Územní plánování – pořízené územního plánu	300.000,-
- Odpady	150.000,-
- Veřejná zeleň	120.000,-
- Požární ochrana	250.000,-
- Zastupitelstvo, místní správa a další	967.827,-

Ohledně investice vodovod nepředpokládáme, že rozpočtované zdroje pořídíme proinvestovat, jelikož zahájení prací na vodovodu bude možné nejdříve na podzim 2022.

Vše však záleží na vydání stavebního povolení a zajištění dotací na financování.

Jsou hotové tabulkové rozpočty a v jarních měsících chceme provést výběrové řízení na dodavatele. Smlouva pak bude sepsána s klauzulí, že zahájení prací bude podmíněno přidělením dotace na stavbu vodovodu.

Hospodaření obce k 30. 11. 2021

Příjmy v Kč	Rozpočet 2021	Skut. k 30.11.2021	%
Daně celkem	3 080 090	3 007 859	97,7
Místní a správní poplatky	83 600	84 350	100,9
Odvody z loterií	16 000	23 971	149,8
Dotace ze SR	594 919	589 019	99,0
Dotace od kraje	610 000	610 000	100,0
Přijaté dary		255 000	
Ostatní příjmy o obcí – spol. JPO	20 000	20 000	100,0
Bytové hospodářství (pronájmy)	145 000	136 059	93,8
Činnost místní správy (pronájmy, prodeje)	36 000	74 732	207,6
Financování-přebytky z minulých let	10 102 600	0	
CELKEM	4 585 609	4 800 990	104,7

Výdaje v Kč	Rozpočet 2021	Skut. k 30.11.2021	%
Vnitřní obchod	25 000	19 047	76,2
Komunikace	500 000	171 313	34,3
Vodovod	1 650 000	1 070 850	64,9
Vodní nádrže	20 000	0	
Školy a školky	4 000	0	
Kultura, děti, mládež	50 000	27 827	55,7
Údržba budov	220 000	75 932	34,5
Veřejné osvětlení	75 000	38 133	85,4
Územní plánování	300 000	0	
Odpady	150 000	121 585	81,1
Péče o veřejnou zeleň a vzhled obce	170 000	131 741	77,5
Krizová opatření	10 000	0	
Požární ochrana včetně dotací	9 500 000	1 465 383	15,4
Zastupitelstvo	490 000	440 033	89,8

Pořízení zvonu a oprava věže kostela	710 000	707 315	99,6
Činnost místní správy	597 119	287 458	48,1
Pojištění a daně	167 090	154 090	92,2
Příspěvky DSO a další rezerva	50 000	29 470	58,9
CELKEM	14 688 209	4 744 177	28,3
Výsledek hospodaření		+ 56 813	

Informace k výdajům

pana Škody

Vodovod – v prosinci byly

doplaceny rozpočty a prováděcí dokumentace.

Požární ochrana – 17. prosince jsme převzali novou cisternu s cenou 7.353.170,- Kč

Poděkování a přání na závěr.

Chtěl bych touto cestou poděkovat všem, kteří se podílí a podporují veřejný život v obci Bohdašín včetně Rokole, Bydla a Vanovky. Bez Vás by v obci bylo smutno a veřejný život by skomíral. Proto ještě jednou děkuji všem, kteří jakkoli pomohli tento život rozvíjet. Ať už prací, radou nebo jen pouhou myšlenkou či návrhem.

Na Štědrý večer jsme se obdarovali dárky, přivítali jsme nový rok 2022. Rok, o kterém média i politici tvrdí, že nás bude bolet.

Proto Vám všem přeji, aby Vás bolel co nejméně a měli možnost se radovat i z toho mála dobrého, co nás asi čeká. Takže především mnoho zdraví a štěstí v tomto roce.

Děkuji.

Josef Černý - starosta

Na podzim a před Vánoci se toho v Bohdašíně dělo spoustu.

Mezi první akce patřilo sázení lip. Jelikož před školou(č.p. 74) byly dvě staré, nemocné a hlavně zevnitř shnilé lípy, tak s velkým zármutkem bylo nutno je pokácet. A na státní svátek dne 28. října zastupitelstvo zasadilo lípy nové, protože lípy do vesnice patří.

Něco k symbolice lípy:

- Můžeme ji nalézt hned na dvou státních symbolech – standartě prezidenta a státní pečeti, ale i na vojenských uniformách a bankovkách.

- Lípa je oficiálně stromem Slovanů od roku 1848. Zvolení lípy představovalo národní symbol vůči útlaku a agresivitě velkoněmecké říše, ta si totiž vybrala jako svůj symbol dub. Za svůj národní strom ji považují nejen Češi, ale i Slováci a Slovinci.

- Lípě byla přisuzována ochranná síla, lidé věřili, že dokáže odehnat zlé duchy. Sázela se často v blízkosti obydlí, protože se věřilo, že do něj pak neudeří blesk. Kouzelná moc lípy hraje téměř hlavní roli ve slavné Jiráskově Lucerně.
- Tato medonosná dřevina má přes 30 druhů, ale v České republice jsou původní jen dva druhy: lípa velkolistá a lípa malolistá neboli srdčitá. Kromě mnoha krásných lip ve vašem okolí, vysazených třeba jako Lípy republiky, se se dřevem této dřeviny můžete potkat v mnoha galeriích. Je totiž velmi měkké a v řezbářství patří mezi nejoblíbenější již po staletí. Z květů se tradičně připravuje čaj, který pomáhá v boji s nachlazením a má i mnoho dalších léčivých účinků.

O víkendu 31. října proběhlo usazení kolejí, vagónů a permoníka. Musela přijet na pomoc i těžká technika, ab vagóny a permoníka převezla na ostrůvek od bývalého obchodu, kde bylo vše uloženo a renovováno.

28. listopadu večer bylo na ostrůvku už třetí rozsvícení vánočního stromčku. Ale než se rozsvítil stromek, tak bylo pokřtění našeho nového maskota Bohdašína – permoníka. A čím jiným ho pokřtít, než rokolskou vodou, slivovicí a aby si rychle v Bohdašíně zvykl, tak vodou z borašského potoka.

Křtil ho jeho stvořitel – Vojta Linhart. Permoník dostal jméno Bohdan. 😊 Následoval poslech koled od moc šikovných muzikantů. A jelikož se počasí vydařilo a byl sníh a mráz, tak punč a čaj zmizel během chvíle.

Večer byl zakončen proslovem pana starosty a rozsvícením stromčku. Předvánoční akce se vydařila, a proto bych chtěla poděkovat všem, kteří se na ni podíleli a muzikantům zvlášť. Příští rok neviděnou.

5. prosince večer prošli Bohdašínem Mikuláš se svoji družinou. Jsem ráda, že se čert, anděl ani Mikuláš nezalekli korona viru a tradice mohla pokračovat. Děkuji za to.

Napsala: Jana Petrů

Povídání s paní Marií Machovou, současnou nejstarší obyvatelkou obce (kromě Rokole)

Paní Machovou znám odmalička. V současné době žije v Ohnišově u dcery Evy. Velice mile mne přivítala a myslím, že mě ráda viděla. A já ji taky. Potěšilo mě, že je stále taková jakou si ji pamatuji, stále usměvavá, v dobré náladě. Při povídání s ní, jsem si uvědomila, že rozhodně neměla

jednoduchý život a musela se vyrovnat s mnoha těžkostmi. Přitom nikdy neztratila svůj milý úsměv z tváře.

Když si představím, co lidí se dnes hroutí kvůli koronaviru, dluhům, problémům v práci nebo v osobním životě, klobouk dolů před ženami dřív, co vše zvládly a vydržely, co práce musely zastat.

Paní Machová vyprávěla, že děda jejího muže pocházel z Ohnišova a měl tři syny. Jeden ze synů - otec jejího manžela bydlel v Bohdašíně - to byl Josef Mach. Další bydlel také v Bohdašíně - to byl Jan Mach v Habřině. Habřina je chalupa na druhé straně našeho lesíka, dnes patří Marcelu Machovi z Hradce Králové. Třetí bratr Alois Mach bydlel v Krčíně, byl hajným v lese Luštinec. Paní Machová byla za svobodna Rejtharová a pocházela z domku, kde dnes bydlí Váchovi. Její tatínek byl druhým bratrancem mého pradědy Rejthara z Mezilesí. Její tatínek svážel od lidí mléko do mlékárny (dnes zastávka BUS), odkud se vozilo do mlékárny v Opočně ke zpracování. Paní Machová se vdala v devatenácti letech. Postupně se jí narodily čtyři děti - Marie, Pepík, Jenda a nejmladší Eva. Starala se o čtyři děti a o nemocnou trvale ležící tchýni. Těchto sedm lidí bydlelo v jedné místnosti. V domku měli dřevěný strop a na něm kovový kroužek, na kterém visela lampa. Prarodiče dříve tkali a na tom kroužku jim visel materiál na tkaní. Toto vše bylo v době, kdy zemědělská družstva začínala a bylo zoufale málo peněz. Za jednotku (část vykonané práce) bylo 7,- Kč. Paní Machová nedostávala na děti žádné přídavky. Tchýně, která byla ležící pacient s rakovinou, brala pouhých 190,-Kč důchod. Paní Machové se nakonec podařilo získat alespoň 200,- Kč přídavek, aby měla peníze pro děti. Řekla mi, že sousedky, které dřely na poli za pár peněz, jí ty peníze ještě záviděly. Později brala už 1200,- Kč plat. K lékaři v té době se chodilo pěšky nebo busem buď do Ohnišova, nebo s dětmi k dětskému na Hrádek.

V 54 letech šla do důchodu. V 55 letech ovdověla. Neměla peníze a chtěla našetřit dětem na svatby. Tak jako důchodkyně chodila do družstva na kombajn, na třídičku brambor, na pytlování brambor a na selekci brambor. Při selekci se chodilo po řádcích brambor a vytrhávaly se nemocné rostliny. Chodilo se za každého počasí. Paní Machové se podařilo našetřit všem čtyřem dětem 10 000,- Kč na svatbu. Smekám před Vámi, paní Machová.

Musela se jako vdova se čtyřmi dětmi hodně otáčet, brala si i tele na výkrm. Za jednoho vykrmeného býka bylo 13 000,- Kč. Chovala i ovečky, králíky, slepice. Do kravína musela vstávat před třetí hodinou ranní a po návratu ještě vše zvládnout doma. Nakonec brala 1453,- Kč jako základ k důchodu. Její tatínek bral důchod 570,- Kč měsíčně.

Máslo v té době stálo 10,- Kč, rohlík 0,50 Kč. Dále paní Machová vzpomínala na to, že v půdě okolo naší obce je stále ještě železná ruda a proto právě třeba na horním konci hlavně na poli u Škodovy hrobky hodně praskají blesky. (To jsem jako dítě sama zažila, když jsme si v hrobce hrály s mou sestrou a Janou Novotnou a začala velká bouřka a my utíkaly a kolem nás nejméně dvakrát sjel do země blesk - to jsem se tehdy opravdu bála.)

Ještě vzpomínala, že u Rokole u křížové cesty bylo pole u Vymetálových lesa - tam byla cesta k hájence. A mezi hájenkou a vysokou mezí, tam prý byly vchody do štol. Už jsou zasypané kvůli bezpečnosti. V Bydle prý byla cihelna pod Šmalcovnou a tam stála hospoda Na Dupačce. Ještě se paní Machová zmínila, že na poli u Kulaťáku zemědělci při orbě vryli kámen, na kterém byl symbol kalicha - čili husitů. Prý ten kámen odnesli do Kulaťáku a tam by snad ještě mohl být.

Na konec jsem si prohlédla fotoknihu, která začínala svatební fotografií paní Machové, moc to tam oběma slušelo a následovala spousta fotek dětí, vnoučat a pravnoučat. Paní Machová má krásnou velikou rodinu. Zjistila jsem, že šest pravnoučat chodilo či ještě chodí do naší hrádovské školy.

Co závěrem? Povídání s paní Machovou bylo velice příjemné, jsem ráda, že je stále tak usměvavá a optimistická, jako bývala. Moje maminka vzpomíná, jak se jí s těmito sousedkami dobře dělalo, co legrace zažily, jak se nasmály. Třeba jak ženské už v důchodu při svačině válely ze stráně sudy. To je přece skvělé, taková radost ze života.

Takže Vám, paní Machová, moc děkuji a přeju hodně zdraví a ať jste pořád tak hezky usměvavá.

napsala: Hanka Matějčková

Jiráskova horská cesta

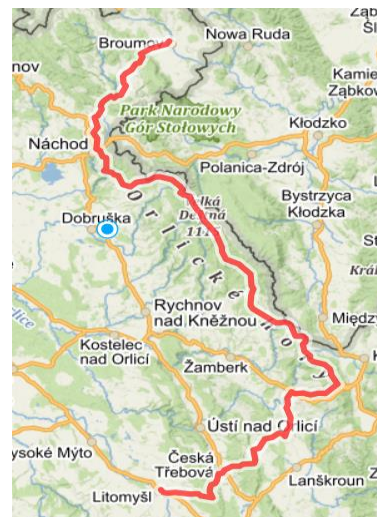
V minulém vydání jsem psala o turistických stezkách, o jejich vzniku a vývoji značení a o tom, jak je to s nimi ve světě. Tentokrát se přesunu k nám. V letošním roce oslavila 100. výročí významná páteří turistická stezka, která vede po našich horách místy, která byla inspirací pro dílo Aloise Jiráska, a proto nese jméno po tomto významném českém spisovateli, rodáku z Hronova. Trasa je dlouhá 170 km a dnes je značena z Broumova přes hřeben Orlických hor až do Litomyšle.

Když se turistické značení v 19. století začalo rozmáhat, tak se jednotlivé české a německé spolky v pohraničních horách předháněly, nutno říci že v rámci nacionální prestiže, či trasa bude delší nebo rychleji vyznačená. Pojmenovat novou cestu, která povede turisty krajinou po významné osobě, bylo jakýmsi zlatým hřebem. Alois Jirásek se v našich končinách nabízel jako adept číslo jedna. Narodil se tu, jeho literární tvorba je spjata s mnoha místy na cestě a jeho jméno mělo punc národního vlasteneckého cítění. Navíc byl sám aktivním propagátorem místní krajiny, v roce 1888 vychází pod jeho jménem *Hory Orlické – Stěny*, které jsou poutavým cestopisem, či průvodcem po Orlických horách. Jirásek tak tímto literárním formátem předběhl dobu. Turistika se dostává do popředí, bohaté vrstvy mají to, co dříve neměly – volný čas, a tak se Orlické hory stávají lákavým, neobjeveným, zapomenutým koutem Čech.

O akci vyznačení turistické cesty se zasloužil rychnovský oddíl *Klubu českých turistů*, a to profesori místního gymnázia a jejich studenti. Samotné značení začalo již roku 1893. Když o téměř 30 let později 31. července 1921 Jirásek cestu osobně otvíral, byla to slavná událost. Orlické hory měly značenou trasu spojující tehdy všechna významná místa. Navíc rok 1921 připadal na 70. výročí jeho narození. Dodnes tento den připomíná pamětní deska, která je v chatě Panorama v Deštném.

Původní trasa o délce 90 km vedla z Nového Města nad Metují do Jablonného nad Orlicí. Hlavním záchytným bodem na trase v době otevření byla chata v Pekle, chata na Vrchmezí, Kunštátská Kaple, Anenský vrch s kaplí a rozhlednou. Masarykova chata v době otevření ještě nestála, Velká Deštná byla také prázdná – jak praví průvodce z roku 1921 „*Právě dosavadní neznalost a nepřístupnost*

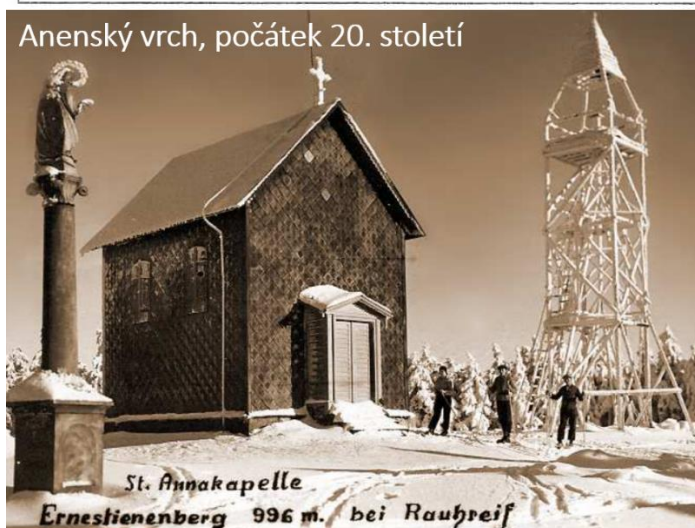
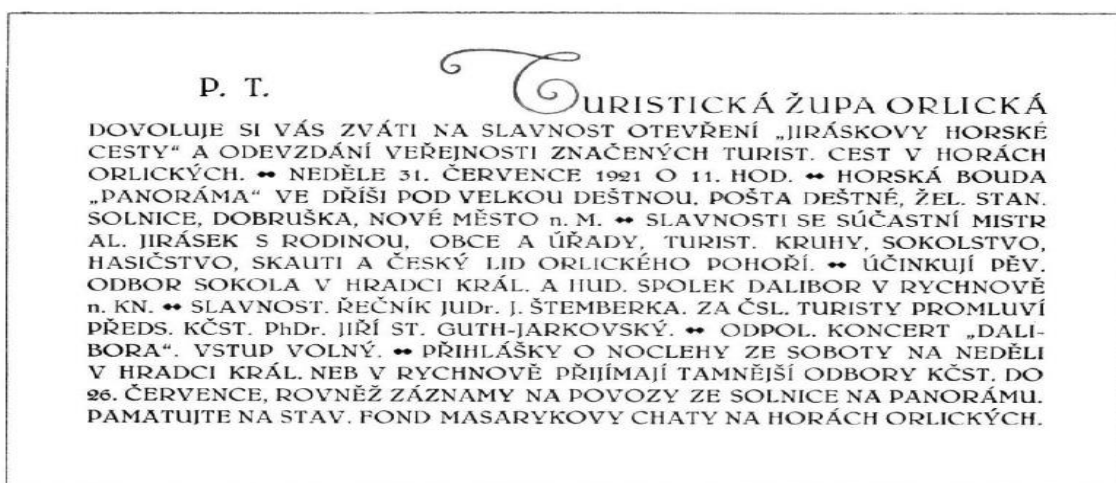
celého hřebene byla hlavní příčinou, že zůstala nepovšimnuta i nejvyšší hora jeho, totiž Velká Deštná. Znamenitě by se hodila k vyzdvižení veliké rozhledny“.

Jiráskova horská cesta ve své celé délce spojuje mnoho zajímavých míst a také ty nejkrásnější partie Orlických hor, které pro návštěvníky otevřela. Dodnes svoji trasu nezměnila, jen prodloužila. Mírný profil našich hor je unikátní v tom, že můžete celý hřeben pohodlně zdolat pěšky, na kole i na běžkách a není problém ani s kočárkem, což není v ostatních horách samozřejmostí. Udělejte si zimní výlet na hřeben anebo na jiný úsek cesty.

Napsala: Lenka Moravcová

Jiráskova horská cesta

Broumov - Hronov – Náchod – Dobrošov - Peklo - Rozhledna na Šibeníku - Rozhledna Vrchmezí - Bukačka - chráněná oblast, naučná stezka - Masarykova chata na Šerlichu - Malá Deštná - Velká Deštná - Československé opevnění - Kunštátská kaple - Pěticestí - Anenský vrch - Dělostřelecká tvrz Hanička - Zemská brána - radioaktivní Pramen knížete Rostislava - Muzeum pod Vysokým kamenem - Dělostřelecká tvrz Bouda - skalisko Bradlo - rozhledna na Suchém vrchu - Palice v Třebovských stěnách - rotunda svaté Kateřiny v České Třebové - rozhledna na Kozlovském kopci - Litomyšl.

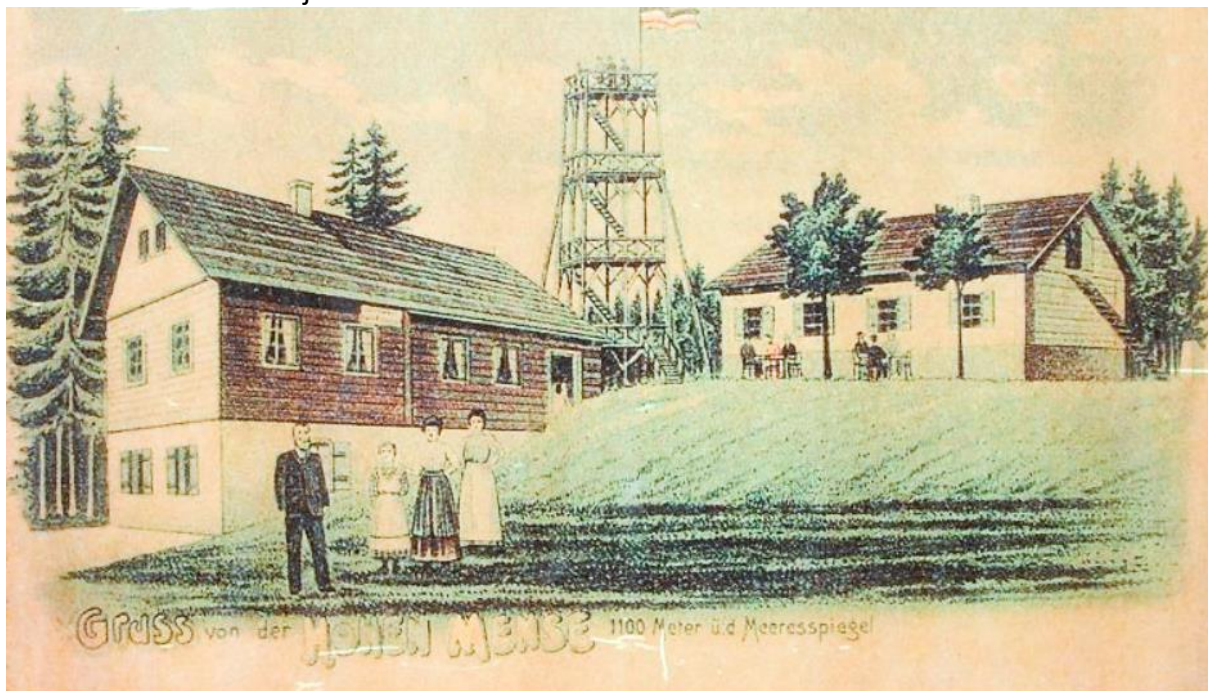

Zimní výlet na Vrchmezí

Vrchmezí 1084 m n. m., pátá nejvyšší hora Orlických hor, nejvyšší hora polské části hřebene, nejsevernější orlickohorská tisícovka. Původní název byl vrch Humeničnej (německy Hohe Mense), v Polsku jí říkají Orlica. Hora s bohatou minulostí, hraniční bod s Polskem, dříve s Německem, Pruskem.

Svahy Vrchmezí patří k nejstrmějším v Orlických horách. Výstup vás zahřeje, ale určitě nevezme všechny síly. Asi 50 m od skutečného vrcholu, na polské straně hřebene, najdete rozhlednu Vrchmezí (25 m, 106 schodů), která letos oslavila 1 rok. Z polské strany se dá k rozhledně vyjít od hlavní silnice Čihalka – Zieleniec po zelené turistické stezce, tato cesta je pro zimní výstup asi nejschůdnější. Cesta je 2 km dlouhá a turisty dosti frekventovaná. Z české strany vede červená stezka „Jiráskova“ z Olešnice přes vrch Ostružník 982 m n. m. Z opačné strany vede od Šerlišského mlýna modrá a poté červená značka. Pokud nechcete opravdu potkat ani nohu, vydejte se z Olešnice na Čihalku a poté přímo po státní hranici, je to dobrodružnější varianta náročnějším terénem, ale má své kouzlo. Méně turisty navštěvovaná trasa je po žluté značce ze Sedloňova na Polomský kopec a dále po červené na vrchol, ale tu bych nechala na léto.

Vrchmezí bylo v historii opravdu hojně navštěvováno, a to nejen turisty, ale svoji stopu tu zanechal i císař Josef II nebo polský hudební skladatel Fryderyk Chopin. Těsně pod vrcholem stávala dřevěná vyhlídka a turistická chata, která byla v 19. století a v první polovině 20. století hlavním záchytným bodem na hřebenu Orlických hor. Heinrich Rübarsch z pruského Grunwaldu vystavěl tuto chatu v roce 1882. Venkovní posezení umístil tak, aby na jedné straně návštěvníci seděli v Čechách a na druhé straně v Prusku. Dobový průvodce poznamenal: „*Pivo tu mají české, chléb i máslo pruské, sýr neutrální.*“ Vítán tu byl tehdy každý, hranice mezi Čechami a pruským Slezskem byla opravdu jen pomyslná čára. V roce 1930 zakladatel zemřel a chatu i s rozhlednou převzal do správy jeho vnuk. „*Doba, poměry ba i smýšlení rodiny se změnilo.*“ Ke konci 30. let už průvodci před pohybem v blízkosti hranice varují.

" Vrchmezí. (Hohe Mense, 1083 m). Rozhledna zřízená od kladského spolku turistů je 28 m vysoká; velmi dobrý hostinec Rübarschův. Nocleh 1,- - 1,50. Vyhlídka z Vrchmezí je všestranná a úchvatně krásná. K severu a východu celé hrabství Kladské, lemované horami Sovími a Rychlebskými, s ohromnou skupinou Kralického Sněžníku s vysokou rozhlednou, za ním Jeseníky a před ním oba hřebeny Orlických hor s údolím Divoké Orlice s řadou dědin; k severu velbloudí hřbet Hejšoviny a táhlé stěny Broumovské. Do Čech viděti je přes Olešnici až na Krkonoše, na středohoří, Kunětickou horu, k Hradci Králové.....až na Žamberk." (Chyský, Hory Orlické, 1913)

Dřevěnou rozhlednu, na kterou vzpomínal Alois Jirásek, najdeme na dobových pohlednicích. Nabízela krásný výhled na hřeben Orlických hor, Kralický Sněžník, údolí táhnoucí se z hřebene k Sedloňovu a Olešnici a také na Krkonoše. Chata v roce 1946 vyhořela, rozhledna byla pobořena a sláva hraničního vrcholu Vrchmezí pohasla. Ovšem v loňském roce se s novou rozhlednou vrátila. Rozhledny rostou po celé republice na možných i nemožných místech v posledních letech jako houby po dešti, ale ta na Vrchmezí se opravdu povedla. Z mého pohledu na tomto vrcholu chyběla dominanta podobně jako na Velké Deštné a je dobře, že tyto dvě krasavice orlický hřeben ozdobily. Stavba vkusná a budete mít pocit, že sem prostě patří. Při výstupu po širokém schodišti na tři vyhlídkové plošiny se nemusíte obávat závratí ani se vás nezmocní strach, že se konstrukce každou chvíli rozpadne. I když tu narazíte na mnoho turistů, nemusíte se bát, že budete čekat v dlouhé frontě na výstup. Dřevěná stavba sedí na kamenné základně, která slouží také jako útočiště. V přízemí najdete nejenom malý „stánek“ s občerstvením, ale také posezení, které je stavbou rozhledny krásně kryté. Budete-li mít štěstí, přijdete i k roztopenému ohništi, takže nezapomeňte přibalit buřtík k opečení. I za nepříznivého počasí zde můžete pohodlně odpočinout v závětrí a pod střechou.

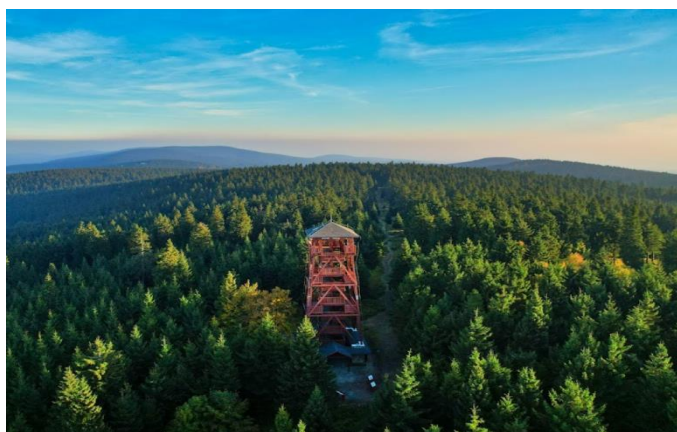

Foto: Rafał Wąsek

Euro glacensis, Duszniki Zdrój

napsala: Lenka Moravcová

Výlet do Itálie

Naše rodina byla oslovena, abychom přispěli do místních novin Bon. Napadlo mne, že bych mohla napsat článek o tom, jak jsme se Základní a Mateřskou školou Trivium plus o.p.s. v Dobřanech jeli do Itálie. Naše třída vyhrála projekt Komenský 2020. Hlavní výhra byla peněžní na společný výlet. Rozhodlo se, že se pojedje do zmíněné Itálie. Navštívili jsme Benátky, San Marino, Řím, Vatikán a Florencii. Chtěla bych vám dát tipy, co navštívit v Itálii. Tipy jsem vybírala podle toho, co mně osobně se nejvíce líbilo. Krásné byly Benátky, romantické město protkané vodními kanály. My navštívili jako první náměstí sv. Marka. Většina z nás chtěla vidět hlavně Ponte dei Sospiri tzv. most vzdechů. Most získal svou přezdívku z prostého důvodu, v minulosti byli po mostě vedeni odsouzení vězni, kterým vycházely z hrdel srdceryvné vzdechy.

San Marino

Při příjezdu do San Marina, nás hned ze začátku uchvátily tři mohutné stavby na samých vrcholcích, jedné hory. Byli to Tři sanmarinské pevnosti. My jsme

navštívili jednu z nich, La Guaita. Pevnost se tyčí na samém okraji hory, pod pevností se rozléhá malebné městečko, s malými kamennými uličkami. Z pevnosti je krásný výhled do široké krajiny.

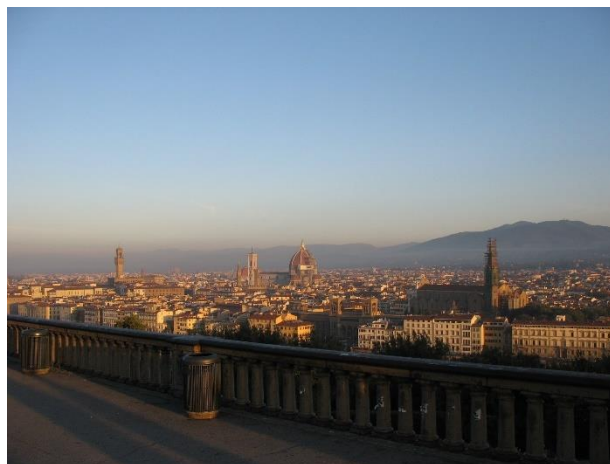
Řím

Na Řím jsem se já těšila ze všeho nejvíce, hlavně na Coloseum. Nejdříve jsme se zastavili u Fóra Romana. Zastavili jsme se jen na krátko, ale i tak to bylo famózní. Spěchali jsme ke Coloseu. Dovnitř jsme ovšem nešli, měli jsme na programu ještě vítězné oblouky, Španělské schody a Fontánu di Trevi. Španělské schody jsou především proslulé svými módními přehlídkami. Fontána di Trevi, je jedna z nejznámějších fontán na světě vůbec. Říká se, že kdo do ní minci vhodí, přání jedno se mu vyplní. Uprostřed mohutné fontány stojí Neptun, římský bůh moří, jezer a pramenů. Ve večerních hodinách jsme navštívili Vatikán. Překvapivě ze všech navštívených měst nejvíce se mi líbil právě Vatikán. Malý stát uprostřed Říma. My jsme navštívili Svatopetrské náměstí. Náměstí ve tvaru klíče. Do baziliky Svatého Petra, jsme se ale nedostali.

Florence

Naší poslední destinací byla Florencie. Hlavní město Toskánska. Místním autobusem jsme dojeli až k náměstí Piazzale Michelangelo tzv. Michelangelovo náměstí. Z náměstí je krásný výhled na celou Florencii. Pár kilometrů od náměstí se nachází most Ponte Vecchio. Naší poslední zastávkou bylo náměstí Piazza della Signoria tzv. Náměstí signorie. Náměstí bylo pojmenováno podle Paláce signorie, který slouží jako městská radnice a muzeum. Tím jsme zakončili naše týdenní putování po Itálii.

Napsala: Karolína Hánlová z Vanovky

Nejde o to vyhrát bitvu s covidem, ale vyhrát válku s covidem (aneb co mne trápí a o čem přemýšlím)

Který hlas je v kritických situacích nejvíc slyšet? Hlas klidného rozumu, nebo hlas bojovného rozčilení? A který hlas má v takové situaci největší posluchačský úspěch? A který hlas s odstupem času a vyřešení kritické situace vítězí? Odpovězte si sami. Já se přikláním ke hlasu klidného rozumu, a z jeho pozice vám nyní předkládám tuto svou úvahu jako odpověď na komentáře k

minulému článku, který jsem na své stránky umístil. Psal ho někdo jiný, ale jeho názory mi byly sympatické.

Nebudu mluvit o „své“ pravdě, protože tu nemám. Tu nemá nikdo. Často se v kritických situacích lidé odvolávají na selský rozum. Pravděpodobně všichni si dokážeme uvědomit, co to je „selský rozum“, ale stejně ho máme každý jiný. Jiný „selský rozum“ bude mít člověk vzdělaný, jiný nevzdělaný. Na jiný „selský rozum“ bude přísahat člověk zcestovalý, na jiný člověk, pro kterého je zahrádka před domem tou nejzazší mezí, kterou nechce překročit. A jiný „selský rozum“ bude mít člověk tolerantní, a jinak se na věc bude dívat člověk netolerantní. Takže na „selský rozum“ sázet nebudu, ale vsadím na rozum historický. Nebude jistě také úplně pravdivý, ale bude se snažit historické pravdě co nejvíce přiblížit. Emocionální výkřiky si odpustím.

Tak tedy covid, očkování, lidstvo. Co už víme? Historicky víme, že pandemie lidstvo postihují od dob, kdy je začalo zaznamenávat. Jistý druh pandemie je zachycen i v Bibli v podobě deseti ran egyptských. Ve 20. století byla poslední velká pandemie tzv. španělská chřipka, zamřelo na ni více lidí než v právě skončené válce, lidstvo bylo zděšené, nevědělo si rady, začaly se uplatňovat restriktce, povinné nošení roušek pro určité skupiny lidí, experimentovalo se s očkováním. Zatímco dříve byly smrtelné nákazy více lokální, po 1. světové válce se rozšířily na celý svět. Důvod nemusím vysvětlovat. Když v minulosti v Evropě řádil mor (a vlny se opakovaly, často velmi rychle za sebou), lidé na něj neměli účinný lék. I tehdy se jedni přikláněli k šarlatánství, k amuletům, zaříkávání, ignorování či zlehčování rad léčitelů, kteří měli aspoň určité povědomí, jak mor vzniká a jak v těle probíhá. Často se stalo, že některé město bylo úplně ušetřeno, ačkoliv město nedaleké téměř zcela vymřelo. Posuzováno to bylo v prvním případě jako dar boží, v druhém jako trest boží. I covidovou pandemií dnes takto někteří lidé vnímají. Důraz na boží plán bych ovšem za bernou minci nebral, protože o božstvu nevíme doopravdy nic a o božských plánech už tuplem ne. Covidová pandemie se chová jako každá jiná, pouze je molekulárně nová. A začalo se jí dařit v momentě, kdy je lidstvo, ač se to tak na první pohled nejeví, fyzicky vlastně nejslabší a zhýčkané za dobu celé své existence. Je to paradox, ale právě moderní medicína za posledních sto let, která přinesla hromadné očkování a vymýtila nebo zeslabila mnoho dřívějších smrtelných nemocí (tuberkulóza, černý kašel, spalničky, tyfus, tetanus atd.), dala lidstvu možnost se rozvinout do pohodlnosti života, který byl dříve v tak širokém měřítku neznámý. Mohl by tedy někdo říct „kdyby se neočkovovalo, vytvořila by se kolektivní imunita a nebyli bychom tak choulostiví“. Ale uvažujte se mnou. Přijali byste s touto logikou kolektivní imunitu smrt svých dětí, umírajících na tuberkulózní kašel, protože zrovna ony měly tu imunitu ještě slabou? Na černý kašel? Na horečku spalniček, neštovic? Přijali byste s touto logikou utrpení a smrt svého milého či milé, kteří se vám před očima seschlí tyfovým průjmem? Já při téhle představě pláču nad svou emocionální představivostí, že bych to musel zažít. Očkování a hygienické návyky posledních desítek let nás takovým situacím ušetřily. I tehdy, jak se dozvídáme z dobových článků, se někteří lidé očkování bránili a zdůvodňovali to obavou z neznámých látek v těle, které se určitě za čas projeví ještě něčím horším, i tehdy se mluvilo i o vládní strategii ovládnutí, o tom, že očkování nepomáhá, nebo dokonce škodí a ještě nemoc zesiluje a šíří. Pokud však dnes máme „neznámé“ látky v těle, pak je to „díky“ chemizaci potravin, a pokud jsme ovládnuti, pak je to „díky“ moderním technologiím, které jsme si svobodně koupili a bez nichž už nechceme, a nyní už bohužel ani nemůžeme být. Viz mobilní telefon.

Ovšem to, že jsme se v širším měřítku zbavili dřívějších pandemických nemocí, neznamená, že naše tělo není náchylné na jiné. A dokonce je ještě náchylnější. Trochu zobecním a řeknu, že si za to můžeme sami. Právě tím, že jsme zpohodlněli, že jsme všem možným lékům na vše možné, mastím a pilulkám, syntetickým vitamínům a energetickým posilovačům dali až příliš jednoznačně zelenou a tu červenou varovnou vypnuli. Umět se už od mládí starat o své tělo tak, abychom nic z předešle jmenovaného podpůrného nepotřebovali (nebo tedy jen minimum), to se dnes málokdo učí. To ale neznamená odmítnout všechno to, co medicína za poslední desítky let přinesla, včetně očkování proti některým nemocem. Z humanitního hlediska už si dnes nemůžeme představit, že by se pandemie řešila uzavřením města či obce a úplným vymřením obyvatel. To se dělo dřív, protože

nebylo jiné pomoci, jak zabránit šíření. Dnes jsou uzávěry ne proto, aby všichni pomřeli, ale aby se nákaza co nejmíň šířila. A dnes je těm „uzavřeným“ nabízena lékařská pomoc na nejvyšší úrovni, kterou ten který stát má. Jsou zachraňovány životy dřív nezachránitelné. Jenže z jakéhosi podivně vzdorovitého postoje mnoho lidí si myslí, že vlády zemí naopak dělají záměrně vše pro to, aby lidé co nejvíce umírali, a pod tímto krutým tlakem tak mohly tyto vlády nás, nevinné lidi ovládat příkazy. Dokonce nám do těla s vakcínou vpichují nanočástice, které pak kdosi u nadnárodních monitorů sleduje a ovládá. S lidmi s takovou paranoiou je těžké diskutovat, a pro tyto lidi ani tato moje úvaha asi nebude.

Epidemie typu Covid-19 se poslední desítky let očekávala. Ačkoliv je její skutečný vznik zahalen záhadou (a právě proto mají konspirační teorie volné pole), z hlediska historie nemocí postihujících lidstvo není překvapením. Organismus života se vyvinul z buněk, a ty byly už od začátku napadány vetřelci s cílem získat převahu. Buňky života si nakonec našly obranu, obranu stále se měnící tak, jak se měnily útoky. To, že se nakonec život v podobě složitých organismů (jako jsme my) na planetě ujal, svědčí o převaze této strategie obrany buněk nad strategií útoků na ně. Tento boj ale nikdy neskončí, dokud budeme mít naše těla složená z buněčných tkání. Tato obrana je geneticky předávána, někdy ovšem s chybou nebo poškozením, takže se rodíme i postižení, s nemocemi, s defekty. Ale buněčná obrana je náš štít. Je přirozená, máme ji všichni, ale ne všichni dokonalou. V průběhu života, místo abychom ji posilovali, si ji většinou oslabujeme, a to jak vnějškově, tedy fyzicky, tak vnitřně, tedy duchovně. Způsobů, jak si ji posílit, je mnoho. Ty tady rozebírat nemíním. Dobře to například vysvětluje lékař Jan Vojáček v knize Umění být zdravý, ale před ním už mnoho jiných od Rudolfa Stainera, přes Michaila Tombaka až třeba k Robertu Anthonyemu či Kurtu Tepperweinovi nebo Miguelu Ruizovi.

Covid lidstvo zastihl v nedobré fyzické i duchovní kondici, i když stupeň ekonomického blahobytu je v některých částech světa nejvyšší, jaký kdy byl. Nedosti na tom se lidstvo nachází v přechodovém období změny klimatu, poněkud více než je zdrávo poháněném naší vlastní nešetrnou činností. Stupeň blahobytu, který máme i v Česku, mnohé lidi uvedl do stavu jakéhosi sobectví a oslabené zodpovědnosti za stav celku. Stavíme na první místo sebe. Zvykli jsme si na jakousi iluzorní svobodu, kterou chápeme osobně. Ale tato svoboda bez zodpovědnosti je jen a jen egoismus a sobectví. Také se těžko vyznáme ve zmatku, který provází covidovou éru posledních dvou let. Snáze podléháme pravdivě a chytře se tvářícím „pravdám“, jednoduchým návodům, „selskému konspiračnímu rozumu“. Také najednou máme kvůli něčemu možnost protestovat, křičet, nadávat. Jako by nám to scházelo, když už tu nevládnou komunisté. Ale ani jeden z těchto „odpíračů“, ani jeden z nás, kteří máme více důvěry, se nevyhneme důsledkům této pandemie, která už navždy celosvětově změní pravidla cestování, setkávání se, plánování života a ochrany života. Pokud nedopustíme, abychom ztratili důvěru v lékařství, v pokrok medicíny, ale ovšem i v její občasné omyly, pokud nedopustíme, abychom se začali vzájemně osočovat a vzájemně si nedůvěřovat, pokud nedopustíme, abychom se stali egoisty nedbající na potřeby a požadavky druhého, pak tato covidová pandemie bude společnými silami zvládnuta. Pokud ale připustíme hlasy nedůvěry a odporu za každou cenu, pokud budeme naslouchat jen všemožným expertům, kteří zrovna vyhovují našemu názoru a ty druhé budeme považovat za „státem ovládané“, a pokud nebudeme společně diskutovat a hledat shodu, pak také bude pandemie zvládnuta, ale s pomocí státní síly a restriktivních zákonů, protože stát nebude mít jinou variantu sebezáchovy.

Měli bychom si však všichni uvědomit, že nejde o to vyhrát nějakou časově omezenou bitvu s covidem, ale vyhrát válku s covidem. A jak známo z dějin všech válek, bez spojenectví a jednotného postupu nikdy nikdo nic nevyhrál.

Neberte, prosím, tento článek jako propagaci čehokoli, jako nucení k čemukoli, je to pouze úvaha pro mne velmi zajímavého člověka, se kterým jsem se osobně setkala, a bylo to nezapomenutelné setkání. Chci se s vámi pouze podělit o tento článek a je na vás, co si z něho vezmete.

Zpracovala: Hanka Matějčková

Nový rok

1. leden je dnes důležitým dnem, v němž většina obyvatel planety očekává s nadějí, co jim nový rok přinese. Bývá zvykem přát všem blízkým zdraví a štěstí a dávat si různá předsevzetí. U nás se většinou slaví dobrým rodinným obědem, procházkami a návštěvami příbuzných a přátel. Silvestrovskou oslavou se lidé rozloučili se starým rokem a následující den už vítají ten nový. Nikoho ani nenapadne, že by to mohlo být jinak.

A přece bylo, po celá staletí. Začínat rok prvním lednovým dnem je dohoda novodobé civilizace, uměle vytvořená a vzhledem k přírodě vlastně nelogická. Pro naše předky byly důležitými mezníky pro běh času fáze Měsíce a postavení Slunce (rovnodennost a slunovrat). Kolem nich se soustředilo nejvíce pohanských obřadů. Velký význam mělo pro naše předky jaro, kdy se probouzí příroda, rodí se mláďata a chystají se polní práce. A tak v některých zemích začínal nový rok 25. března, jinde 19. března (tento den byl pokládán za den stvoření světa), nebo 1. března. V zemích severně od Alp (Německo, Uhry, Čechy) se tradičně za počátek roku pokládal 25. prosinec, což nejspíš souviselo s pohanským významem zimního slunovratu. Toto datum se dodržovalo za vlády všech Přemyslovců, česká královská komora ho důsledně užívala až do husitství. 1. leden se jako stálý termín pro Nový rok začal ujímat od 15. stol. a všeobecně přijat byl v průběhu 17. stol.

Nový rok býval příležitostí k finančnímu přilepšení. Hospodáři odměňovali čeledíny a děvečky, duchovní dostávali dárky od farníků. Od 18. stol. dostávali odměnu učitelé za rozesílání malovaných přání. Ve městech a na venkově se také chodilo koledovat. Například tovaryši v maskách obcházeli domácnosti, zpívali a peřím ometali prach. Někde chodili koledníci převlečení za baby s hrníčkem kolomazi, strašili děti, a když někdo nedával pozor, tak ho začernili. V první polovině 20. stol. bylo běžné, že do domácností chodili přát štěstí do nového roku popeláři, listonoši, domovníci, kominíci, ponocní, tedy profese, s nimiž se lidé setkávali během roku. Byli-li s jejich prací spokojeni, dávali jim lidé malou odměnu.

Jinde na Nový rok chodily děti popřát štěstí a dobrou úrodu s ozdobeným proutkem, který od nich hospodář "koupil" za sladkosti a drobné peníze. Na jaře ho pak zapíchl do pole se lnem, aby len vyrostl také tak vysoký. Nejlepší je větvička trnky s bodlinami. Na vrchol se připevní malé červené jablíčko nebo ořech, který může být i pozlacený. Ozdobíme stužkou. Na bodliny napícháme sušené ovoce, rozinky nebo hrášek. Můžeme zdobit i čtverečky nebo kolečky vystřiženými z látky. Z novoročních pověr se dodnes udrželo " Jak na Nový rok, tak po celý rok." Proto se lidé nemají hádat, zlobit a rozčilovat. Je dobré vzít si na sebe něco nového a v kapse mít trochu peněz. Také se nemá z domu tento den nic vynášet, protože by to později chybělo. Tento den se také nemá přát a mlátit obilí.

Do nového roku bych Vám ráda popřála hlavně zdraví, a aby tento rok byl lepší než dva roky, co máme za sebou. Myslím tím samozřejmě, aby pandemie už konečně skončila a lidstvo si oddychlo. Užijte si každý den života, protože moc utíká, mějte se krásně.

napisala: Hanka Matějčková

Ohlédnutí za rokem 2021

K trvalému pobytu v Bohdašíně se přihlásili:

Anežka Marková	Rokole
Vít Moravec	Bohdašín
Anežka Thérová	Bohdašín
Petra Felcmanová	Bohdašín
Martina Lancová, Vilém Lanc	Bohdašín
Iva Koutníková	Bohdašín
Rozálie Dolanová	Bohdašín
Irena, Antonín, František, Magdalena Škodovi	Bohdašín

Z trvalého pobytu se odhlásili:

Jolana Mádrová, Michaela Čemanová, Helena Řehulková, Pavel Řehulka

Navždy jsme se rozloučili:

s paní Nosálovou z Bohdašína
s paní Kočnarovou z Bohdašína
s panem Smolou z Bohdašína
s panem Štěpánem z Bohdašína
s panem Ždárkem z Bohdašína
s paní Ždárkovou z Rokole
s paní Wölflovou z Rokole

Čest jejich památce !

Do roku 2022 vstoupil Bohdašín s počtem 218 obyvatel přihlášených k trvalému pobytu, z toho ve Vanovce 26.

Jen pro zajímavost, na začátku roku 2021 nás bylo 217 přihlášených obyvatel k trvalému pobytu, z toho ve Vanovce 26.

V prvním čtvrtletí příštího roku oslaví významné životní výročí naši spoluobčané:

14. ledna	paní Anežka Marková	Rokole	86 let
21. ledna	paní Anna Smolová	Rokole	75 let
21. března	paní Hana Suchánková	Bohdašín	70 let
29. března	paní Jarmila Votavová	Rokole	82 let

Všem oslavencům přejeme všechno nejlepší, hlavně hodně zdraví a spokojenosti.

zpracovala: Jana Petřů

**Přejeme všem občanům Bohdašína, Rokole, Vanovky i Bydla
hodně štěstí, pohody a hlavně zdraví v roce 2022.**

Redakce

Toto číslo bylo vydáno 7. 1. 2022 v počtu 100 ks.

Vaše příspěvky, postřehy a náměty do dalších novin můžete odevzdávat na OÚ, nebo na petru.jana.29@seznam.cz.

Kalendář plánovaných akcí pro rok 2022

Ostatky-masopust – 26. února

Čarodějnice – 30. dubna

Dětský den – 28. května nebo 4. června

Hasičské narozeniny – 25. června

Bohdašínská proudnice – 13. srpna

Posvícení – 15. října